

Prövning av skyddsbehov för personer hemmahörande i Iran

RS/002/2025

Fastställelsebeslut:	RA/018/2025	Version 1.0
Beslutsdatum:	2025-03-03	
Gäller för:	hela myndigheten	
Gäller från och med:	2025-03-03	

Datum för revidering	Version	Avsnitt som reviderats	Beslutsbeteckning
ange datum	nummer	innehåll	XX/XXX/XXXX
ange datum	nummer	innehåll	XX/XXX/XXXX

Fakta om rättsliga ställningstaganden

Rättsliga ställningstaganden utgör Migrationsverkets uttalanden om hur en författning bör tolkas och är styrande för myndighetens medarbetare. De beslutas av chefen för rättsavdelningen.

Rättsliga ställningstaganden förs in i en särskild dokumentserie, RS-serie. Dokumentserien är gemensam för hela myndigheten. Beslut om fastställande, ändringar och upphävande av ett rättsligt ställningstagande förs in i beslutsdokumentserien för chefen för rättsavdelningen.

Innehållsförteckning

1	Bakgrund, omfattning och bedömning avseende EUAA:s vägledning 3	
1.1	Bakgrund.....	3
1.2	Rättslig bedömning	4
2	Kompletterande noteringar	5
2.1	Allmänna situationen i Iran.....	5
2.2	Aktörer som utövar förföljelse eller tillfogar allvarlig skada	5
2.3	Flyktingstatus: vägledning om särskilda profiler.....	5
2.4	Subsidiärt skydd.....	7
2.4.1	Artikel 15 a och b.....	7
2.4.2	Artikel 15 c	7
2.5	Myndighetsskydd.....	10
2.6	Internflyktsalternativ.....	10
2.7	Uteslutande	10
3	Karta.....	11

1 Bakgrund, omfattning och bedömning avseende EUAA:s vägledning

1.1 Bakgrund

Den 7 januari 2025 publicerade Europeiska unionens asylbyrå, EUAA (European Union Agency for Asylum), rättslig vägledning för Iran¹ för att främja en enhetlig tillämpning av de bedömningskriterier som fastställts i skyddsgrundsdirektivet².

EUAA:s landspecifika vägledning utgör en gemensam analys av situationen i Iran av seniora tjänstemän från EU:s medlemsstater, i enlighet med gällande EU-lagstiftning och rättspraxis från Europeiska unionens domstol. EUAA samordnar insatserna i syfte att bistå medlemsstaterna i bedömningen av ansökningar om internationellt skydd. EUAA ska säkerställa att den gemensamma analysen och vägledningen ses över regelbundet och uppdateras vid behov. En sådan översyn och uppdatering ska genomföras om situationen i ett ursprungsland förändras eller om det finns objektiva indikationer på att den gemensamma analysen och vägledningen inte används. Medlemsstaterna ska till byrån överlämna all relevant information som indikerar att en översyn eller en uppdatering av den gemensamma analysen och vägledningen är nödvändig.³

Medlemsstaterna ska ta hänsyn till den gemensamma analysen och vägledningen vid handläggningen av ansökningar om internationellt skydd.⁴ Vägledningen befriar dock inte medlemsstaterna från skyldigheten att individuellt, objektivt och opartiskt pröva varje ansökan om internationellt skydd. Varje beslut bör fattas på grundval av sökandens individuella omständigheter och situationen i Iran vid tidpunkten för beslutet, enligt noggrann och aktuell landinformation som erhållits från olika relevanta källor.⁵ Den vägledning som ges i dokumentet är inte uttömmande.

¹ EUAA, [Country Guidance: Iran, Common analysis and guidance note](#), januari 2025.

² [Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU](#).

³ Se artikel 11.5 [Europaparlamentets och Rådets förordning \(EU\) 2021/2303 av den 15 december 2021 om Europeiska unionens asylbyrå och om upphävande av förordning \(EU\) nr 439/2010](#). Se även EUAA, [Country Guidance: explained](#), januari 2023, s. 4-12, för mer information om vad EUAA:s vägledningar är och hur de tas fram.

⁴ Artikel 11.3 [Europaparlamentets och Rådets förordning \(EU\) 2021/2303 av den 15 december 2021 om Europeiska unionens asylbyrå och om upphävande av förordning \(EU\) nr 439/2010](#).

⁵ Artikel 10 [asylprocedurdirektivet](#).

1.2 Rättslig bedömning

Mot bakgrund av publiceringen av EUAA:s vägledning finns behov av att ta fram ett rättsligt ställningstagande om Iran och därmed besluta om hur Migrationsverket ska förhålla sig till vägledningen.

Rättschefen gör bedömningen att EUAA:s vägledning i sin helhet ska ligga till grund för de bedömningar som görs av Migrationsverket i ärenden där en prövning sker gentemot förhållandena i Iran.

Analysen i vägledningen är dock endast aktuell så länge nyare landinformation⁶ ligger i linje med de trender och mönster som observerats under den aktuella referensperioden, dvs. den tidsperiod landinformationen härrör från. Referensperioden för de olika rapporter som lagts till grund för EUAA:s vägledning framgår av respektive landrapport.⁷

I de enskilda ärenden som handläggs av Migrationsverket ska den senast uppdaterade landinformation beaktas⁸, som tillkommit efter den referensperiod som anges i respektive landrapport. Ändringar i landförhållandena, som inträffar efter referensperioden för vägledningen, kan komma att påverka bedömningen i enskilda ärenden i såväl positiv som negativ riktning och innebära att bedömningen för att vara korrekt inte längre kan ligga i linje med vägledningen eller detta ställningstagande. Om en bedömning görs i ett enskilt ärende, med stöd av aktuell landinformation, som indikerar att den gemensamma analys som framgår av vägledningen och detta ställningstagande inte längre är aktuell, ska frågan lyftas till rättsavdelningen.⁹

Det rättsliga ställningstagandet och [EUAA:s vägledning för Iran](#) bör läsas parallellt. I de ljusgrå rutorna i avsnitt 2 finns generella noteringar och i de mörkgrå rutorna finns landspecifika noteringar. EUAA:s vägledning är inte uttömmande.

I EUAA:s dokument *Country Guidance: explained* redogörs för relevant rättslig bakgrund på gemenskapsrättslig nivå till varje separat avsnitt i vägledningens analysavsnitt.¹⁰

För mer vägledning och metodstöd för hur bedömningen av en ansökan om asyl ska göras hänvisas till nationell och unionsrättslig lagstiftning och praxis¹¹,

⁶ Se exv. [European Country of Origin Information Network - ecoi.net](#) och [Lifos](#).

⁷ Se s. 8 i [EUAA:s vägledning](#) för de landrapporter som vägledningen baseras på.

⁸ Jfr. artikel 10.3 b [asylprocedurdirektivet](#).

⁹ Se Vägledning - [Eskalering vid identifierat behov av förändrad rättslig styrning med anledning av ny rättspraxis eller nya landförhållanden](#). Eskalering sker därutöver i syfte att främja uppfyllande av skyldigheten att överlämna all relevant information som indikerar att en översyn eller en uppdatering av den gemensamma analysen och vägledningarna är nödvändig, se artikel 11.5 [Europaparlamentets och Rådets förordning \(EU\) 2021/2303 av den 15 december 2021 om Europeiska unionens asylbyrå och om upphävande av förordning \(EU\) nr 439/2010](#).

¹⁰ Se [EUAA, Country Guidance: explained](#), januari 2023, s. 15-35.

¹¹ Se [Lifos rättsfallssamling](#).

Migrationsverkets rättsliga stöd och styrning¹² samt EUAA:s övriga stöddokument¹³.

2 Kompletterande noteringar

Rubrikerna i detta avsnitt följer [EUAA:s vägledning för Iran](#).

2.1 Allmänna situationen i Iran

Se [EUAA:s vägledning för Iran](#), avsnitt 1.

2.2 Aktörer som utövar förföljelse eller tillfogar allvarlig skada

Se [EUAA:s vägledning för Iran](#), avsnitt 2.

2.3 Flyktingstatus: vägledning om särskilda profiler

Se [EUAA:s vägledning för Iran](#), avsnitt 3.¹⁴

Generellt

Prövningen av flyktingskap sker med stöd av svensk lagstiftning, se 4 kap. 1 § utlänningslagen. Det ska i detta sammanhang noteras att 4 kap. 1 § utlänningslagen innehåller de fem förföljelsegrunderna ras, nationalitet, religiös eller politisk uppfattning eller tillhörighet till särskild samhällsgrupp där den svenska lagstiftaren gjort tillägget kön, sexuell läggning eller annan tillhörighet till särskild samhällsgrupp, i syfte att tydliggöra att dessa ryms inom begreppet särskild samhällsgrupp.¹⁵

Uppräkningen av utsatta grupper i vägledningen är inte uttömmande eller rangordnad utifrån behovet av skydd.

Det ska göras en individuell bedömning av om den sökande tillhör en utsatt grupp eller har en riskprofil utifrån aktuell landinformation. Risknivån *would in general have a well-founded fear of persecution* innebär att en person som tillhör en sådan profil i allmänhet har välgrundad fruktan för förföljelse, vilket gör det lättare för personen att uppfylla sin bevisbörda. Det ska dock även i dessa fall göras en individuell bedömning av om den sökande i det enskilda fallet löper risk för förföljelse.¹⁶

¹² Se [Rättsliga ställningstaganden](#), även tillgängliga externt på [Lifos](#).

¹³ Se länk till [EUAA Practical tools and guides](#).

¹⁴ Se [RS/015/2021](#), Utredning och prövning av den framåtsyftande risken för personer som åberopar skyddsskäl på grund av sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller könsuttryck, [RS/027/2021](#), Metod för prövningen då religion, inklusive konversion och ateism m.m. åberopas som asylskäl, [RS/051/2021](#), Flykting- och skyddsbehovsbedömningar rörande sökande som tillhör särskilt utsatta grupper, [RS/069/2021](#), Utredning och bedömning av förföljelse på grund av kön avseende kvinnor.

¹⁵ Se artikel 10.1 (d) [skyddsgrundsdirektivet](#) och prop. 2005/06:6.

¹⁶ Se [EUAA, Country Guidance: explained](#), s. 14.

Övriga risknivåer i vägledningen är lägre än ovan nämnda risknivå och kräver ytterligare riskhöjande omständigheter (*risk-impacting circumstances*) för att välgrundad fruktan för förföljelse ska anses föreligga.

Iran

Migrationsverket delar de bedömningar som görs i vägledningen om särskilda flyktingprofiler.

Följande profiler bedöms *i allmänhet ha en välgrundad fruktan för förföljelse* enligt vägledningen.

- Medlemmar och sympatisörer av oppositionspartier och rörelser som av myndigheterna uppfattas arbeta för ett regimskifte, inklusive monarkister och separatister.
- Människorättsförsvarare, aktivister och jurister.
- Journalister och andra medarbetare som arbetar med regimkritiska frågor eller av myndigheterna uppfattas vara sådan.
- Personer som av myndigheterna uppfattas ha uppmuntrat till desertering.
- Personer som av myndigheterna uppfattas ha gjort sig skyldiga till hädelse och/eller apostasi, inklusive konvertiter.¹⁷
- Personer som av myndigheterna uppfattas ha begått en handling som bestraffas med *haddstraff*.¹⁸
- Kristna som besöker huskyrkor och personer som försöker omvända andra till kristendomen.
- Hbtqi-personer.¹⁹

För följande profiler bedöms risknivån vara lägre och *ytterligare riskhöjande omständigheter krävs* för att en välgrundad fruktan för förföljelse ska anses föreligga enligt vägledningen.

- Medlemmar och sympatisörer av oppositionspartier och rörelser som av myndigheterna uppfattas som regimkritiska men inte ifrågasättande av den islamiska republikens grunder.
- Demonstranter och deras familjemedlemmar.
- Journalister och medarbetare som av myndigheterna uppfattas som kritiska mot regimen, men inte ifrågasättande av den islamiska republikens grunder.
- Desertörer från Irans väpnade styrkor.
- Ateister.
- Personer som av myndigheterna uppfattas ha överträtt islamiska normer eller lagar när de begått andra handlingar än de som bestraffas med *haddstraff*.

¹⁷ För *ateister* görs en separat bedömning, se avsnitt 3.3 i [EUAA:s vägledning](#).

¹⁸ Ibid.

¹⁹ I vägledningen står det "persons with diverse SOGIESC", men det framgår att det är hbtqi-personer som menas.

- Kurder, inklusive feyli- och yarsaner.
- Balucher.
- Kristna med undantag från de som besöker huskyrkor och försöker omvända andra till kristendomen nämns ovan.
- Bahaier.
- Kvinnor och flickor.

2.4 Subsidiärt skydd

Se [EUAA:s vägledning för Iran](#), avsnitt 4.

Generellt

Prövningen av subsidiärt skydd/alternativt skyddsbehov sker enligt 4 kap. 2 § utlänningslagen. Lagrummets första stycke, första punkt, första led avser artikel 15 a och b skyddsgrundsdirektivet och lagrummets andra led avser artikel 15 c skyddsgrundsdirektivet.

2.4.1 Artikel 15 a och b

Se [EUAA:s vägledning för Iran](#), avsnitt 4.1-4.2.

Iran

I vägledningens avsnitt 4.1-4.2 redogörs för i vilka situationer dödsstraff används i Iran och under vilka omständigheter tortyr, eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning kan förekomma. Migrationsverket delar de bedömningar och överväganden som görs i vägledningen och hänvisar till denna för ytterligare information.

2.4.2 Artikel 15 c

Se [EUAA:s vägledning för Iran](#), avsnitt 4.3.

Generellt

För att det ska kunna anses föreligga grundad anledning att anta att den sökande riskerar skyddsgrundande behandling på grund av väpnad konflikt behöver samtliga rekvisit vara uppfyllda. I det enskilda ärendet behöver således bedömas om sökanden är att anse som en *civilperson*. Det ska också bedömas om det finns ett *allvarligt och personligt hot med risk för skada av liv eller lem* och om det i så fall finns ett *direkt eller indirekt orsakssamband* mellan hotet och det urskillningslösa våld som utövas i den väpnade konflikten (den glidande skalan). Det krävs inte att sökanden visar att hoten är specifikt riktade mot honom eller henne, men bedömningen enligt den glidande skalan ska vara individualiserad, där sökandens utsatthet ska bedömas utifrån individuella faktorer och i relation till nivån på det urskillningslösa våldet.

I undantagsfall, då konfliktnivån vid en exceptionell situation når en mycket hög nivå (röd kategori nedan) löper sökanden genom sin blotta närvaro, dvs. oavsett individuella faktorer, en verklig risk för att utsättas för sådant hot som avses ovan.²⁰ Vid prövning mot områden där rekvisiten *väpnad konflikt* eller *urskillningslöst våld* inte är uppfyllda enligt rättschefens bedömning behöver inte någon bedömning göras av övriga rekvisit.

Nivå på och förekomst av urskillningslöst våld kategoriseras i vägledningen enligt följande färgskala:

■ Rött (mycket hög nivå)

Områden där graden av urskillningslöst våld når en sådan mycket hög nivå att det finns grundad anledning att tro att en civilperson genom sin blotta närvaro skulle löpa en verklig risk att utsättas för allvarlig skada (s.k. alla och envar-nivå).

■ Mörkrosa (hög nivå)

Områden där endast närvaro i området inte skulle vara tillräcklig för att en civilperson skulle löpa en verklig risk att utsättas för allvarlig skada, men där det urskillningslösa våldet emellertid når en hög nivå. Det krävs därför en lägre nivå på de individuella faktorerna för att visa att det finns grundad anledning att tro att personen skulle löpa en verklig risk att utsättas för allvarlig skada.

■ Ljusrosa (låg nivå)

Områden där urskillningslöst våld äger rum, men på en låg nivå. Det krävs därför en högre nivå på de individuella faktorerna för att visa att det finns grundad anledning att tro att personen skulle löpa en verklig risk att utsättas för allvarlig skada.

■ Grå

Områden där det i allmänhet inte finns någon verklig risk för en civilperson att drabbas personligen i den mening som avses i artikel 15 c skyddsgrundsdirektivet.

I den grå kategorin inkluderas tre olika alternativ:

a) att det inte föreligger väpnad konflikt (yttre eller inre),

b) att det föreligger väpnad konflikt (yttre eller inre) men inte urskillningslöst våld samt

c) att båda dessa rekvisit, väpnad konflikt (yttre eller inre) och urskillningslöst våld, är uppfyllda men det urskillningslösa våldet är av en så låg intensitet att en sökande i allmänhet inte kommer att anses löpa en verklig risk att utsättas för allvarlig skada.

I vägledningen görs inte någon uttrycklig bedömning av om det råder väpnad konflikt (yttre eller inre) i de olika områdena. Rättschefen gör bedömningen att detta rekvisit ska anses uppfyllt för den röda, mörkrosa och ljusrosa kategorin, där det också föreligger urskillningslöst våld på olika nivåer. En bedömning av om det råder väpnad konflikt i de områden som placeras i grå kategori görs nedan.

Vid en bedömning av om nyare landinformation ligger i linje med de trender och mönster avseende nivån på det urskillningslösa våldet som observerats under den aktuella referensperioden hänvisas till EU-rättslig praxis²¹ samt rättsligt stöd och styrning.²²

²⁰ Se EG-domstolens dom i målet [C-456/07](#) (Meki Elgafaji and Noor Elgafji v. Staatssecretaris van Justitie) den 17 februari 2009.

²¹ Se EG-domstolens dom i målet [C-901/19](#) (CF and DN v. Bundesrepublik Deutschland) den 10 juni 2021. Se även Europadomstolens dom i mål [nr 8319/07](#) och [nr 11449/07](#) (Sufi och Elmi mot Förenade kungariket) den 28 juni 2011.

²² EUAA, [Praktisk vägledning: Berättigande till internationellt skydd, Country Guidance: explained](#), januari 2023, s. 22-31 och Migrationsverket, [RS/001/2025 – Konfliktbedömning](#).

Även inom ramen för en enskild kategori ryms situationer som varierar vad gäller det urskillningslösa våldets art och intensitet. Varje förändring i trender och mönster eller större enskilda händelser behöver således inte föranleda att ett område placeras i en annan kategori.

Iran

I vägledningen görs en analys av säkerhetssituationen i Iran. Förekomst av urskillningslöst våld under referensperioden mellan den 1 januari 2023 och den 7 oktober 2024²³ har bedömts i enlighet med vad som framgår av avsnitt 4.3.2. i vägledningen.

Rött (mycket hög nivå)

Inga provinser bedöms falla inom den röda kategorin (s.k. alla och envar-nivå) enligt vägledningen. Migrationsverket delar denna bedömning.

Mörkrosa (hög nivå).

Inga provinser bedöms falla inom den mörkrosa kategorin enligt vägledningen. Migrationsverket delar denna bedömning.

Ljusrosa (låg nivå)

Inga provinser bedöms falla inom den ljusrosa kategorin enligt vägledningen. Migrationsverket delar denna bedömning.

Grå

Samtliga provinser, dvs. hela landet, bedöms falla inom den grå kategorin enligt vägledningen. I vägledningen görs ingen bedömning av om det råder väpnad konflikt (yttre eller inre) i någon av provinserna. Däremot görs bedömningen att inget urskillningslöst våld förekommer i någon del av landet. Migrationsverket delar denna bedömning och därmed är, i dagsläget, aktuellt lagrum inte tillämpligt.

²³ Se EUAA, Iran-Country Focus, 1 juni 2024, [Lifos 48449](#) och EUAA, COI Query: Iran - Major political, security and humanitarian developments, 7 oktober 2024, [Lifos 48837](#).

2.5 Myndighetsskydd

Se [EUAA:s vägledning för Iran](#), avsnitt 5.

I vägledningens avsnitt 5 bedöms i vilken omfattning ett effektivt myndighetsskydd finns att tillgå och för vilka profiler som generellt bedöms sakna ett sådant i Iran. Migrationsverket delar den bedömning som görs i vägledningen och hänvisar till denna för ytterligare information.²⁴

2.6 Internflyktsalternativ

Se [EUAA:s vägledning för Iran](#), avsnitt 6.

I vägledningens avsnitt 6 bedöms i vilken omfattning huvudstaden Teheran utgör ett möjligt, relevant och rimligt internflyktsalternativ. Migrationsverket delar den bedömning som görs i vägledningen och hänvisar till denna för ytterligare information.²⁵ Detta utesluter inte att andra platser runt om i Iran kan utgöra ett internflyktsalternativ.

2.7 Uteslutande

Se [EUAA:s vägledning för Iran](#) avsnitt 7.²⁶

²⁴ Se [RS/068/2021](#), Rättsligt ställningstagande angående ett effektivt myndighetsskydd.

²⁵ Se [MIG 2007:33 II](#), [MIG 2008:20](#), [MIG 2009:4](#) och [MIG 2010:10](#).

²⁶ Se EASO [Practical Guide: Exclusion](#), januari 2017, EASO [Practical Guide on Exclusion for Serious \(Non. Political\) Crimes](#), december 2021 och sidan [Hjälpmedel, Säkerhetsindikatorer, uteslutande- och vägransgrunder](#).

3 Karta²⁷

²⁷ Se United Nations, Iran, Map No. 3891 Rev. 1, januari 2004, [url](#).